

Derk Sibolt Hovinga uit Oostwold: boer én dichter

Precies twee weken voor zijn vier en zeventigste verjaardag, die hij overmorgen hoopt te vieren, beleefde de Oostwolder boer-dichter Derk Sibolt Hovinga een hoogtijdag in zijn leven: hij mocht in aanwezigheid van honderden belangstellenden de Literaire Prijs van de Stichting 't Grunneger Bouk in ontvangst nemen in "De Esbórg" te Scheemda. Voor zijn hele werk, maar vooral voor zijn zevende gedichtenbundel: "Bloaren aan de levensboom." "Een hoogtijdag in mijn dichterschap en een hoogtijdag voor de streekliteratuur" zegt Hovinga. "Daarom was het ook zo mooi, dat er zoveel belangstelling was. Ik ben erg blij, dat ik deze prijs heb gekregen.

Het is een zekere erkenning van mijn werk, een bekroning. Ik had nog nooit eerder een prijs gekregen. Ik had er wel eens op gehoopt, maar er toch nooit op gerekend, dat het me echt zou overkomen. En nu is dat toch gebeurd. Dat was een hele verrassing, man. Er ging een storm van blijdschap door me heen. Dat heb ik het bestuur tijdens de uitreiking ook verteld. Dichter ben je in stilte. En dan kom je ineens in de volle belangstelling. Dat is een beetje onwennig. Maar van de andere kant ben je er geweldig blij mee, dat heb ik ook zo in mijn dankwoord gezegd.

Ik heb ook Provinciale staten bedankt voor de subsidie die ze hebben toegerekend, zodat het boek "Bloaren aan de Levensboom" kon worden uitgegeven. Dat mag ook best eens gelegd worden. Als ze vinden, dat een boek kan worden uitgegeven, doen ze er ook wat voor. En dat geldt ook voor mijn uitgever Stabo in Groningen: die mag ook best eens een pluimpje hebben voor de uitgaven die hij verzorgt."

Oorkonde

Bij de prijsuitreiking waren allerlei organisaties vertegenwoordigd. Hovinga noemt er enkele: het gemeentebestuur van Midwolda, Stad en Lande, Dollard Karton (ik schrijf in hun personeelsblad), mijn krans van boeren, een heel stuk familie, de Protestanten Bond, het Wadlopengenootschap (ik was een van de eerste wadlopers, vlak na de oorlog).

Ik heb een mooie oorkonde gekregen, daar laat ik een lijst om maken, daar staat precies hun motivering in, kijk maar:

Stichting 't Grunneger Bouk-Literaire Pries 1982: 't bestuur van de Stichting 't Grunneger Bouk is ainsgezind van oordail dat Literaire Pries veur 't beste dat in 't joar 1982 in Grunneger taal verschenen is, toukomt aan de dichter Derk Sibolt Hovinga, vanwege zien gedichtenbundel "Bloaren aan de levensboom."

Maar tougelieks wil 't bestuur mit 't toukennen van dizze pries zien grote

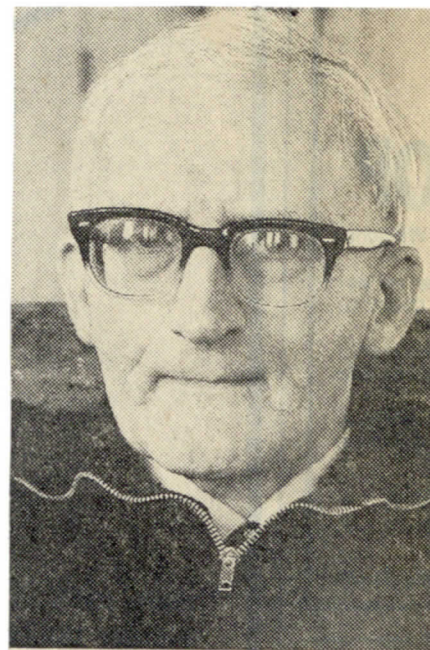
waarderen bliken loaten veur aal 't aander waark van dizze dichter dij zoveel biedroagen het tou riekdom van Grunneger literatuur. Zien grode laifde veur zien geboorteland, 't Oldambt, zien staarke verbondenheid mit 't noatuergebeuren en 't boerenbestoan, zien daip besef van 't ondeurgrondeleke mysterie van 't leven, zien overgoave aan 't goddelk aalverbaand, geven aan zien gedichten inhold, daipte en kracht. Doar komt nog bie dat oet al zien waark bliest hou meesterliek of hai Grunneger taal beheerst, omdat dei taal mait allain mooi is, moar zok ook laint om daipste gedachten in weer te geven.

Wie eren mit grote dankbaarheid in Derk Sibolt Hovinga ain van veurnoamste dichters in Grunnegerlaand. Bestuur van Stichting 't Grunneger Bouk: J.J. Boer, veurzitter, J. Engels, siktoaris.

Bedolven

"Ik ben bedolven onder kado's" glundert Hovinga. De tafel was zo vol, daar kon niet meer op. Ik heb acht bloemstukken gekregen. Eén was van mijn neef, met wie ik in 1939 op de fiets naar Parijs ben geweest. We deden er 23 dagen over en waren vier dagen in Parijs. Ik heb daar een boekje over geschreven. En hij had voor mij een bloemstukje gemaakt met twee fietsen er in, leuk hè. En dan waren er nog 15 kado's: van alles zat daar bij, ook wijn en zo. Als Grunneger ben je gewoonlijk niet zo erg gauw onder de indruk, maar dit alles heeft me toch overweldigd, ook al die mensen."

Hovinga is een geboren en getogen Oostwolder. "Ik woon nog op dezelfde

● D. S. Hovinga, winnaar van de culturele prijs van de Stichting „'t Grunneger Bouk". (Foto: Archief Nieuwsblad van het Noorden)

heard, in Oostwold, waar ik ook geboren ben en ik hoop, dat ik hier ook blijven kan, zolang ik leef, vertelt hij. Ik ben nu bijna 74 jaar en ik zou me ongelukkig voelen, als ik hier weg moest, uit deze omgeving, dit landschap en deze natuur. Anders zou ik trouwens ook geen dichter kunnen wezen."

Beste combinatie

Hovinga bezocht het gymnasium in Winschoten en studeerde een paar jaar klassieke letteren aan de Groninger Rijksuniversiteit. "Maar een toekomst als leraar lokte mij toch niet aan," zegt hij. "Ik dacht ik kan beter boer worden, ook al zag mijn vader liever, dat ik ging studeren. Maar mijn innerlijke aanleg trok er naar, boer te zijn en eigenlijk ben ik mijn hele leven boer en dichter geweest. En dat is een hele beste combinatie.

Een Groninger uit zich niet zo gauw tegenover anderen in het dagelijks leven. Hij is een beetje gesloten. Maar als je gesloten bent, wil je toch een uitweg zoeken voor je innerlijke leven en dat uit je dan in gedichten.

Op een boerderij heb je wisselende tijden, drukken en slappe. In mijn actieve boerderijperiode heb ik ook wel het dichterschap beoefend, maar ik ben eigenlijk pas meer gaan dichten toen ik het werk niet meer kon vol houden, dat was in 1966. Daarna zijn ook de meeste bundels verschenen. Toen heb ik me ook echt meer gegooid op het dichterschap.

Toen ik op het lyceum zat zei ik al: ik wil dichter worden. Dat is dan ook uitgekomen. Dat komt ook mee door mijn gymnasiumopleiding, waar de klassieke dichters veel aandacht kregen. Maar op de boerderij ben ik als dichter pas goed op gang gekomen. Gedichten schrijven moet je leren. Zoiets moet in je rijpen. Je moet ook leren je belevenissen in woorden uit te drukken. Later

ben ik ook met andere dichters in aanraking gekomen. Die hielpen me ook op weg, zoals Jan Boer, Sien Jensema, Hans Elema, Koos Sipkes, Duut van Goor, Simon van Wattum en Willem Diemer. Ook had ik veel contact met het Nedersaksisch Instituut.

Behalve van de literatuur heeft Hovinga ook veel studie gemaakt van de historie van het Oldambt. Geschiedenis is steeds een van zijn lievelingsvakken geweest en dat kwam o.m. uit in korte artikelen in kranten en tijdschriften, o.a. over de betekenis van plaatsnamen, in het Oldambt.

Zijn levensboom

"Bloaren aan de levensboom" is een verzamelbundel, "vertelt Hovinga" en er staan veel dingen in, die zijn blijven liggen, soms wel dertig jaar.

Daar zijn heel persoonlijke gedichten bij, die je een buitenstaander eigenlijk nooit laat lezen. Maar als je ouder wordt, Zakken de belevenissen meer in het verleden. Dan vind je ze toch weer geslaagd en vind je het eigenlijk jammer, dat ze verloren zullen gaan.

Met het titelgedicht in deze bundel wil ik eigenlijk de inhoud typeren. De levensboom is een mooi symbool van het leven: de wortels, die je niet ziet, symboliseren het mysterie, dat verschil-

lende kanten heeft, zoals het goede en het kwade. Dat "bloaren" kun je op twee manieren opvatten: als gedichten en als de mens, die ook een blad is en de levensboom. In het ruisen van de bladeren hoor ik het levenslied. Het zou mooi zijn, als dat in de krant kon:

Bloaren aan de levensboom

De levensboom dei stait

In d'eerde braid en vaast..

Gainaine wait

Oet wat veur worrels ovve waast...

Zien top dei gruit zo wied e ken

De hemel in.

Gainaine dei 't mysterie ook verstaat

Van 't laid dat wind aal in zien bloaren waait...

Die bloaren valen,

Heur vorm vergaait:

Zo douw wie alen

Zo wil het lot.

Het aiweg wezen

Doarin, ken wie nait lezen.

Dat blijft verburgenhaid

In God.

Verbondenheid

Hovinga is heel sterk ingesteld op het leven en de natuur, en ondergaat in bijzondere mate de verbondenheid met de natuur. Maar dan speciaal in de Latijnse betekenis van het woord natuur: "geboren worden" licht hij toe.

"Ik beleef de schepping en het mysterie van het bestaan heel sterk in de verschijnselen van de natuur" legt Hovinga uit.

Dat is natuurlijk ook logisch voor een boer, je gaat er je hele leven mee om. Als je ouder wordt, ga je meer tasten en concludeer je dat de natuur een groot wonder is, dat je niet kunt begrijpen. Het is een ondoorgrondelijk mysterie, evenals de geest en geest en natuur zijn beide niet te scheiden. Je probeert tot de diepste gronden door te dringen, tot je niet verder kunt. Dat geeft ook diepte aan je gedichten. Ik hoor wel eens, dat mensen mijn gedichten moeilijk te begrijpen vinden. Daar moet je ook moeite voor doen en je moet ook wat van het onderwerp weten.

Twee bundels

Hovinga heeft nu weer twee bundels klaar liggen. "De ene bundel is bij de drukker, die zal eind van dit jaar wel verschijnen. De andere heb ik nog in huis. De bundels moeten ook niet te dicht op elkaar volgen, ze moeten ook hun weg kunnen vinden. De eerstkomende bundel heet: "Drie dichtelijke vertelsels" en bevat drie lange dichtwerken, waarvan één over mijn studententijd, zegt Hovinga.

Bij de uitkering van zijn prijs heeft Hovinga gespeit voor een wekelijks uurtje meer Gronings op de scholen. "Dat is de grond, waarop de leerlingen

hun streekcultuur kunnen opnemen", zegt hij. Die cultuur moet blijven bestaan, die moet de kans hebben door te leven. Er moeten ook nieuwe dichters ontstaan. De mensen moeten hun streektaal niet als minderwaardig beschouwen. Het Nederlands is natuurlijk ook een taal van belang, maar die ligt op een ander vlak, en ieder vlak moet tot zijn recht komen. Er wordt ook in iege taal veel toneel gespeeld en daarvoor is het ook mooi, dat de taal leeft.

Hovinga in een kort gedichtje nog een voorbeeld van die taal:

DE bloum:

Ik bin 'n bloumke in dit laidje

Mit 'n geel steertje as haartje

In 'n hemelsblaauw klaidje

En mien naam is vergeetmienaitje.

De Dichter:

Loat mie mysterie

Veur die mien laiden lezen

Ook 'n vergeetmienaitje wezen!

Ook hier weer de verbondenheid met de natuur, de boer die zich uit in zijn dichtelijke belevenis. Hovinga zegt dan ook: ik ben boer en dichter. In mijn hart ben ik nog altijd boer. Van het boer zijn kan ik me niet losmaken. Die persoonlijkheid is niet uit elkaar te halen.